

Mozi

DARVASI LÁSZLÓ

Általános iskola igazgatóhelyettese volt. Helyébe osztályvezető-helyettesi minőségben Juhász Pál lépett, a torony alatt a helyi művelődés-politikai ügyeket ő irányította, egészen az önkormányzati irodák átszervezéséig, mert mint tegnap kiderült, rá a to-vábbiakban nem lesz szükség, így ő is pályát módosít, s mostantól az új szegedi erotic center – egyelőre mellékállású – üzletvezetője.

Mondják, a sors fintora, hogy a szexfilmeket ezentúl abban a kicsiny kamarateremben vetítik, ahol eddig csekély és természetesen rafizetemes nézőszám mellett többnyire művészfilmeket játszottak. Csak hogy a sors arra fintorog, és röhög, és azzal szórakozik, aki hagyja.

Az mindenesetre esemény, hogy a kultúra egyik helyi irányítójából a felvirágzó s különben gyorsan hervadó honi szexipar alkalmazottja válik. Az ok? Azt mondta az osztályvezető-helyettes, hogy nem fogadhatja el a felkínált gimnáziumi tanári állást, mert megszokott már egy bizonyos életmódot, s tanárként ezt el nem érhetné. Itt, a szexiparban, gondolom én, pénzénél marad. Továbbá azt is gondolom, hogy kibújt a szög a zsákból.

Nézünk meg alaposan a szög hegyét, mielőtt visszahúznánk. Nincs másról szó, mint a kultúrához – fűződő – termékeny

viszonyról. A kultúra fogalmát természetesen most szűkebben értelmezem, hisz még az is a kultúra bájosa és kalandos tartománya, hogyan szemelünk és köpünk, vagy csókolózunk a napfényes utcán. Művelődés-politikára, művészetfinanszírozásra, meg kiállítás-támogatásra és egyebekre gondolok. És, mondom, arra, hogy vezető pozícióban miféle viszonyt alakíthatunk mindehhez. Mármost lehetett benne élni mind-ebben, némi alázattal, hozzáértéssel és szeretettel, természetesen, s lehetett élni a hozadékért, vagyis státusért, kapcsolatokért, író-asztalért, pénzért, reprezentációért, egyszóval a hatalomért. Ki, hogy s mint, miféle indítatásból tette a dolgát ezidáig, végül kiderül. Kiderül, hogy köze volt e a saját életéhez, vagy sem. Kiderül netán, hogy íróasztalhoz volt köze csak. Nem arról van szó, hogy kötelező elmenni tanárnak, de hogy. Ez szigorúan magánügy és szabad akarattal dolgoz, ez-az. Ám a lenti városi naivok úgy éldegéltek itt, hogy a kultúra cserépedényére mindig ráképzelték a szakralitást fényes mázát. Hunyorogtak és képzelődtek, mert a gondolták, hogy a tünde fény mögött ott van valami szentség. A máz lekopott, s ami látni való, mégiscsak azt gondolom, nem lehangoló. Sőt! Azt hiszem, éppen ott tartunk, hogy minden és mindenki az őt megillető helyre kerül. S hogy szabad akaratból vagy sértődöttség okán, az egyre megy.

Pesszimista színésznő sikeres pályakezdése

Beszélgetés Sáfár Mónikával, Mária alakítójával

– Honnan ez a vonzódásod a zenés darabokhoz?

– Mindig imádtam énekelni. A főiskola előtt konzervatóriumba jártam, ha nem vettek volna fel, akkor biztosan a Zeneakadémiára megyek.

– Milyen hangszeren játszol?

– Több hangszeren, például tangó-harmonikázni 7 évig tanultam, de gitározni és zongorázni is tudok.

– Hogy kaptad meg Mária szerepét?

– A Vígszínházban voltam gyakorlaton, egyszercsak szólítottak az ügyelőpulthoz. Már megjedtem, hogy késtem, vagy nem jöttem be időben a színpadra, és fegyelmet kapok, amikor az ügyelő a kezembe nyomott két kézzel frott óriási kottát. Próbaéneklésre hívtak. Ez csütörtökön volt, szombatra kellett mennem. Rögtön videófelvétel is készítették. Ott ugyan még nem mondták, hogy megkaptam a szerepet, de már láttam a többiek arcáról.

– Nem furcsa huszonevesként Mária-t énekelni?

– Biztosan hallottál a Mária-jelenésekről. A látókok mind azt mondják, hogy Mária-t 23-24 évesnek látták. Én úgy érzem, hogy ő nem öregedett meg soha, bár állítólag 80 évesen halt meg. Számomra inkább az volt a furcsa, hogy ezt a szerepet nem játszotta el még senki. Egyetlen darabban sem került még ennyire az ő alakja a középpontba. Élt bennem egy kép Mária-ról, de hogy azt elfogadja-e a közönség, az óriási kérdőjel volt.

– Mennyire más ez a Mária, mint az evangéliumokban szereplő?

– Ebben a rockoperában Mária áll a középpontban, az ő emberi érzései, fájdalmai fogalmazódnak meg. Ez azért fontos, mert a Bibliában Mária-ról szinte mint istennőről olvashatunk, nem tudjuk meg, hogy mit jelent egy nőnek elveszteni a fiát.

– Egy prózaibb kérdés: melyik színházhoz szerződöttél?

– Egy nagyon furcsa szerződést kötöttem, mert a Madách Színháznál maradok mint külsős, mellette Kaposvárra is hívtak két szerepre. Az egyik zenés darab, a másik talán próza, de pontosan még nem tudom.

FOTÓ: NAGY LÁSZLÓ

A Mária evangéliumának címszereplőjét kevesen ismerik Szegeden. Sáfár Mónika idén szerzett diplomát prózai tagozaton Marton László osztályában a Színházművészeti Főiskolán. Már növendéként főszerepet játszott Kaposvárott Budai Dénes és Szilágyi László operettjében, a Csárdásban, és vele mutatta be a Madách Színház Tolcsvay László-Müller Péter-Müller Péter Szíaművészeti Főiskoláján, a Mária evangéliumát. Sokak szerint ő lesz a következő évtizedek legnagyobb musical-sztárja.

– Nem gondoltál arra, hogy szabadúszó legyél?

– Mindenképpen színházhoz akartam szerződni. Ha nem tartozom sehová, akkor nem biztos, hogy kapok feladatokat. Amíg nem fut be az ember, addig nem szabad elmenni szabadúszónak, mert az végzetes lehet. Még nem vagyok kész. Az, hogy elvégeztem a főiskolát, nem jelenti azt, hogy a szakmának a birtokában vagyok. Szerintem Kaposvár a legjobb hely, ahol tanulni lehet.

– Nem félsz attól, hogy be-skatulyáznak, mint énekes színészt?

– Az ember annak örül, amit kap. Ha érkező öt zenés felkérésem, akkor elmennék és mindet elene-kelném. Akkor valóban be lennék skatulyázva és azon törném a fejem, hogy valami prózai szerep után

kellene nézni. Az a szerencsém, hogy imádom mind a kettőt. Egyébként az egész pályával kapcsolatban retten-tően pesszimista vagyok...

– Van rá okod? Rögtön az első nyáron olyan főszerepet énekelhetsz, amelyet sokan egész pályájukon nem...

– Ez teljesen igaz, nagyon örültem is neki, de én mindig hosszútávra gondolkodom. Ezért is nem szálltam el... Pedig mindenki attól félt, hogy hű, majd milyen nagyképű leszek... Ez alkati kérdés, én már előre tekintek, hogy mik lesznek a ki-látások. Láttunk már gyönyörű, nagy pályakezdeket... Ezen a pályán az ember soha sincs biztonságban. Én ezért is nem bízom el magam, és nem vagyok happy ebben az ügyben. Inkább végzem a dolgomat, és ha hívnak, akkor azt örömmel meg-csinálom. De pesszimista vagyok, így nem eshetek akkorát.

– A főiskola mit jelentett számodra?

– Profizmusra nevelt. Az osztály-főnökömtől pedig azt tanultam meg, hogy soha senki nem fog mellém állni a főiskola után, tehát nekem kell szellemi, fizikai, idegi munkát végezni. Ha rossz rendező van, vagy rossz kollégák, nekem akkor is jónak kell lennem. Bármilyen történet is, valamit mindig ki kell találnom, hogy rám figyeljenek.

– Volt a nyáron más feladatod is?

– Székesfehérvárról mutatuk be Frenkó Zsolt Jobb, mint otthon című darabját Iglódi István rendezésében, amiben egy nagyszájú karakter-szerepet játszottam. Néhányan megnézték a szakmából, és nem akarták elhinni, hogy ez a Sáfár, aki Mária-t játszotta, annyira más volt. Egy gyereklemez is csináltam a nyáron Tintás ujjak címmel. A szövegét Adamis Anna írta, a zenéjét Csemiczky Miklós szerezte, a dalokat teljes egészében én énekelem. Talán ősszel megjelenik.

HOLLÓSI ZSOLT

Holnaptól: jegyek a fiatalok és a pápa találkozójára

Megnyílt a Katolikus Ifjúsági Iroda

A Dóm tér 15-ös számú ház udvarában, egy pincéből átalakított helyiségben nyitották meg az irodát. Holnap délutánra már megérkezik Budapestről az a csomag, amely a fiatalok számára rendezett, augusztus 19-én, délután 4 órakor a Népstadionban kezdődő eseményre szól.

II. János Pál pápa ezen az estebe nyúló délutánon találkozik a fiatalokkal, de ez a rendezvény egyben a katolikus ifjúság összetartozását is erősíti.

A belépők korlátozott számban állnak rendelkezésre. Azok, akik előre jelezték igényüket, természetesen számíthatnak a jegyre. A maradékot érkezési rend szerint osztják szét. Szegedről eddig több, mint hatszázan jelentkeztek, de továbbra is folyamatosan érkeznek a levelek, telefonok.

A MÁV különvonatot indít a Népstadionban tartott találkozóra, az

A Belvárosi plébániahivatal mellett hétfő óta működik a Katolikus Ifjúsági Iroda. A 14 és 35 év közötti fiatalok itt vehetik át a belépőket, amelyek Népstadionban tartandó ifjúsági találkozóra szóló jegyeket tartalmazza.

indulási időt később közöljük. Fontos tudni, hogy azok a fiatalok, akik a másnap, augusztus 20-án a Hősök téri rendezett eseményen is részt kívánnak venni, 19-én, hétfőn délig még szállást is kérhetnek. Budapest négy pontján kell jelentkezniük: a Városmajorban, Rezső téren, Lehel téren, és a Rózsák téri található templomban kaphatnak címetek.

Ugyancsak lényeges tudnivaló, hogy augusztus 15-én lezárul a belépőosztás, mert a jelentkezők listáját fel kell küldeni a pesti szervezőközpontba. Ez biztonsági

intézkedés. Ugyanebből a célból 19-én délután 4 órakor bezárják a Népstadion kapuit, addig kell tehát bejutni.

A stadionban – ahová körülbelül negyvenezer fiatal érkezését várják – az elhelyezkedés után zenehallgatással, imával, közös énekléssel várják a pápát, aki a budavári Mátyás templomból érkezik majd. Ezután misztériumjáték kezdődik, amelyet Lukács evangéliumának egyik története alapján készítettek (A gazdag ifjú).

II. János Pál ezután szól a fiatalokhoz, megáldja az egybe-gyűlteket. Távozása után további imádkozás, éneklés következik.

A Katolikus Ifjúsági Irodán az ingyenes belépők mellé programfüzetet kaphatnak az érdeklődők. Telefonon is lehet tudakozódni, hívószámuk: 23 955.

NYILAS

Ehhez a névhez – mondhatom – nem a legkedvesebb emlékeim fűződnek...

Nem mondhatom viszont, hogy valami kifogásom lehetne a latin név jelentéséhez, hiszen az oroszlanokat gyerekkorom óta mindig tiszteltem. Később, gyűjtéseim során mindig idéztem azt a görög mondást:

‘Héna alla leontá...!’

Egyet – de oroszlánt!

Nagyrabecsültem a „szegedi oroszlanokat” a Löv-öket, Lipótot s nagyszerű ivadékát, Immánuel-t. Mindig megakadt a szemem, bármerre jártam az oroszlán-ábrázolások tömkelegén, légyen az pénz, érem, akármilyen kép, címer vagy az építészetben, paloták, emlékművek, akár házak falán található stilizált oroszlánfej, annak formái mindig érdeklődésem középpontjában álltak.

Ha rajtam múltot volna, összefényképeztem volna Szeged oroszlán díszreit házak falán, kapuk fölött, bárhol, bármilyen anyagból készített példányait. (Talán a követőimnek, tanítványaimnak – valakinek sikerülhet majd ezt a régi „hobby”-mat megvalósítani.)

Ami a kellemetlenebb emlékeimet illeti, az a zsótérházi gyerekeskedésem idejére nyúlik vissza. Még a 30-as évek elején gyakran járt hozzánk – a nevével nem tudom pontosan – ?...Leóné, egy vénkisasszony-forma, már elvirágzott, de erősen tetszeni vágyó, agyonkozmetikázott, parfümözött nősemély, akinek férje valami gyanús, talán román nemzetiségű egyén. (?) lehet. Azt is beszélték róla, hogy valahol kémszolgálatot (?) teljesített volna. Ez a mendemonda természetesen, előtünk, gyerekek előtt, valamiféle titkos csodálatot eredményezett. ...Leóné nem élt együtt az urával.

Csongor Győző

A Zsótér-ház gyermekei (19.)

„...melyben értesülünk arról, hogy az „oroszlanokkal”, azaz a Leóné-nével kapcsolatban, milyen emlékek rögzítődtek szerzőnk pályafutása során...”

Özvegy volt-e, vagy elvált, azt nem tudtuk. Valahányszor eljött, mindig magával hozta két fiúgyermekét, nálunknál jóval fiatalabb, éktelen rossz nevelésű csimotuját.

Ezeket, Artur bátyámmal, csak úgy hívtuk: a Leóné-gyerekek!

Miért járt az asszony hozzánk, azt ma sem tudom. Talán jogi „védelmet”, vagy „olcsó ügyvédi tanácsot” velt Édesapámban föllelni? Nem tudom.

A Leóné-gyerekek bemutatkozása családukból meglehetősen balul ütött ki.

Édesanyámnak volt egy kedvenc süteményféléje, az u.n. „ráczipite”, amelynek ízt ma is a számban érzem. Ezt természetesen csak nagyobb ünnepek alkalmával sü-tötte. Ünnepe előtt egy nappal már elkészült vele s széles tálcán elzárta az „ebédőszobában” lévő nagy kredenc aljában. Azért mondom, hogy elzárta, mert erre mindig nagy-szükség is volt. Ugyanis nemcsak anyámnak, de nekünk is ez volt a kedvenc süteményfélése. Mindig sóvárogva gondoltunk a „nagy kredenc” tartalmára.

Tehát. Az első alkalommal még nem gondolhattunk arra, milyen falánk, szemtelen „oroszlánkölyökkel”, már ami a Leóné-gyerekeket illeti, van dolgunk.

Anyánk udvariasan eljűk tette a tálat, a finom ráczipitével.

Bár ne tette volna...

A két „kiéhezett” csemete percek alatt végzett a zsákmánnyal. Anyjuk eleinte ráhatás gyarló eszközével próbált rájuk hatni. De hiába. Míg a fenyegetésig eljutott – a süteményes táliban csak néhány morzsa búslakodott. A két gyerkőcnek – Dugonics András szavaival élve – úgy látszik csizma volt a torka helyén...

Végül a Leóné anyja is – egy sóhajással – beletörődött a megváltoztathatatlanba.

Mi ketten, de szüleink is, dermedten figyeltük az esetet.

Azóta nálunk a családban a rendtelenség, szemtelenség fogalma egybefonódott a Leóné-gyerekeknek csupán a neve említésével...

Talán ennek tudható be, hogy néha, ha mérges voltam

valamire, még legjobb barátaim egyikét, K... Lászlót is Leóné-nével csúfoltam. Bár ne tettem volna. Csak halála után tudtam meg, hogy ez a név az ő családi érzékenységét sértette...

*

A Leóné-gyerekek felnőtt koromban is sokszor eszembe jutottak. Valahányszor csak a Leóné-né is előmbé került. Így voltam Dénes Leónéval is, Szeged „választott” (?) polgármesterével is. Vele, személyesen többször is találkoztam. Mondanom sem kell, mindannyiszor be kellett mutatkoznom, jóllehet ismernie kellett engem, hiszen a Károlyi utcában szüleim szomszédságában lakott. Olyan közelségben, hogy a falon áthallatszott, amikor Dénes Leóné a feleségével „társalgott”...

Hadd ne fesse meg D. Leóné arcképét. Bizonyára mások másként ismerték, másképp vélekednek róla.

D. Leóné „korhű” jellemzését az utókorra bízom.

Mindenesetre igaz az a mondás, hogy vannak emberek, akiknek még életükben igyekeznek emléket állítani, vagy hamarosan a haláluk után, mert félt, hogy az utókor talán másképp fog vélekedni róluk.

Ez történt D. Leóné emléktáblája leleplezésekor...

Nem szólnék semmit, nem fájna, ha történetesen Édesapám is nem éppen abban a házban halt volna meg. Közte és D. Leóné közt (elvégre mindketten Szeged város polgármesterei voltak) nagy volt a különbség. Ezt bárki elismerné, aki hűséges fia ennek a városnak. De akkora különbség, mint az „agyonhallgatás” és az emléktábla között húzódik – talán mégsem volt...

(Folytatjuk.)